

Ο χρόνος κατά τον Μέγα Βασίλειο

Η πρωτοχρονιά, η αφετηρία της νέας ετήσιας κυκλικής κίνησης του χρόνου, που, προ ημερών γιορτάσαμε, προκαλεί σε όλους μας ποικίλες σκέψεις και συναισθήματα. Μπορεί να επενδύεται, από την πλασματική λαμπηδόνα του κόσμου, δεν παύει, όμως, να δημιουργεί διάθεση έντονης εσωστρέφειας και εσωτερικής αναζήτησης. Ο Μέγας Βασίλειος, κακοποιείται βάνουσα από το πνεύμα του κόσμου, καθώς προβάλλεται, αυθαίρετα, άλλοτε ως σύμβολο του καταναλωτισμού, και άλλοτε ως σύμβολο της κοσμικής ευδαιμονίας, σε μια εποχή, μάλιστα, κατά την οποία η ανθρωπότητα δοκιμάζεται από την φτώχεια, την ανέχεια και τη δυστυχία, ενώ ο ίδιος υπήρξε και είναι το πρότυπο του ασκητικού ιδεώδους.

Οι σκέψεις του Αγίου Βασιλείου περί χρόνου βοηθούν να κατανοήσουμε το μέγεθος αυτού του κορυφαίου δώρου που χάρισε ο Θεός στο πλάσμα Του, προκειμένου να το αξιοποιήσει, να το καλλιεργήσει, με σκοπό τη διαρκή του βελτίωση και την κατά το δυνατόν ομοίωση μαζί Του. Οι σκέψεις του Αγίου περί χρόνου είναι απάντηση – καταπέλτης στο πνεύμα του σύγχρονου κόσμου που διακρίνεται από μια τάση επιμελούς ισοπέδωσης εκείνων των στοιχείων που επιτρέπουν στον άνθρωπο να γνωρίσει τον εαυτό του και να πλησιάσει το Θεό. Είναι η απάντηση προς εκείνους που διακηρύσσουν ότι ο χρόνος περιορίζεται στα ευτελή και πεπερασμένα όρια αυτής της ζωής και δεν επεκτείνεται στην αιωνιότητα, για την κατάκτηση της οποίας απαιτούνται αγώνες, εσωτερικές αναμετρήσεις αλλά και διαρκής αντιπαράθεση με την υλικοβιοτική αντίληψη της ανθρώπινης ζωής.

Η πρώτη διάσταση του χρόνου που καταγράφει ο Μέγας Βασίλειος στο περίφημο έργο του «Εις την Εξαήμερον» έχει σχέση με τον Θεό. Ο Θεός είναι υπεράνω του χρόνου και, ταυτόχρονα, είναι εκτός χρόνου, από την άποψη ότι δεν έχει χρονική αρχή και δε θ' αποκτήσει ποτέ χρονικό τέλος. Χρονική αρχή έχουν όλα τα δημιουργήματα, δεν έχουν, όμως, όλα χρονικό τέλος. Κάποτε ο Θεός σήμανε την έναρξη του υλικού κόσμου, κάποτε θα σημάνει το τέλος του. Αυτό, όμως, αφορά σταυλικά δημιουργήματά Του. Τα πνευματικά δημιουργήματα, όπως οι Άγγελοι και το ηγεμονικό μέρος της ανθρώπινης ύπαρξης, η ψυχή, δε θα έχουν ποτέ τέλος. Δημιουργήθηκαν αλλά δεν εξαφανίζονται, δεν πεθαίνουν.

Η δεύτερη διάσταση του χρόνου, κατά τον Μέγα Βασίλειο, σχετίζεται με την ύλη και την παρούσα ζωή. Ο χρόνος μοιάζει με μία σφαίρα που κυλά στον κατήφορο και δε σταματά. Ρέει ακατάπαυστα αποκαλύπτοντας ότι και όσα σχετίζονται μαζί του είναι ρέοντα και όχι σταθερά. Σα να ταξιδεύει κανείς με το τραίνο και βλέπει ν' αποκαλύπτονται μπροστά του διαδοχικά υπέροχα τοπία, τα οποία, όμως, δεν είναι σταθερά, εξαφανίζονται πριν καν τα συνειδητοποιήσει αφήνοντας στη θέση τους άλλα που χάνονται, με τη σειρά τους, στο απύθμενο δοχείο του χρόνου, που έχει τη μοναδική δυνατότητα να μετατρέπει, αυτοστιγμεί, το παρόν σε παρελθόν. Αυτή η διάσταση του χρόνου αποκαλύπτει το χρέος του ανθρώπου που αφορά στην σωστή

αξιοποίησή του προκειμένου αυτός να μην πάει χαμένος. Εκείνος που τον αντιμετωπίζει με αυτή η λογική μπορεί ν' αντεπεξέλθει, με επιτυχία, στις θλίψεις και στα προβλήματα της ζωής. Αντιλαμβάνεται ότι ο χρόνος είναι ευκαιρία εσωτερικής καλλιέργειας και καιρός μετανοίας. Εξαγοράζει τον καιρό του, κατά την προτροπή του Αποστόλου Παύλου, μη αφήνοντας την κάθε στιγμή να περάσει αναξιοποίητη για την προσωπική του βελτίωση που συνιστά την απαρχή για τη βελτίωση του κόσμου.

Η τρίτη παράμετρος του χρόνου, κατά τον Καππαδόκη Άγιο, σχετίζεται με την αιωνιότητα. Ο χρόνος της παρούσης ζωής είναι σταγόνα στον ωκεανό μπροστά στο ατελεύτητο της αιωνιότητας. Κι όμως, εμείς οι άνθρωποι αντιμετωπίζουμε το γεγονός εντελώς διαστρεβλωμένο. Δεν καταλαβαίνουμε ότι είμαστε «πάροικοι και παρεπίδημοι» στην γήινη πραγματικότητα, είμαστε περαστικοί, ανέστιοι διαβάτες που πορεύονται προς την πραγματικότητα της αιωνιότητας, γι' αυτό και κάνουμε το παν για να χτίσουμε και να δημιουργήσουμε σ' αυτή τη ζωή με τα καλύτερα υλικά, ξοδεύουμε τις δυνάμεις μας στα ευτελή και πεπερασμένα, αγνοώντας τις ανάγκες του έσω ανθρώπου που θα ζήσει αιώνια όταν το φθαρτό του σαρκίο πεθάνει. «Δεν είμεθα πλασμένοι για τη λίγη ζωή. Είμεθα πλασμένοι για την αιωνιότητα. Δεν είμεθα πλασμένοι για τη γη. Είμεθα πλασμένοι για τον ουρανό. Η γη είναι το φυτώριο. Κάποτε θα μεταφυτευτούμε από το φυτώριο στον κήπο του παραδείσου. Όσοι είναι πιστοί, όσοι έχουν το δένδρο της ζωής τους γεμάτο καρπούς, θα μεταφυτευτούν στον ουρανό. 'Επειγόμεθα, λέγει ο Μέγας Βασίλειος, ίνα έγκαρποι και πλήρεις έργων αγαθών φυτευθέντες εν τω οίκω Κυρίου, εν ταις αυλαίς του θεού ημών εξανθήσωμεν»

Αυτή η αντίληψη του χρόνου προσφέρει σε όλους μας τη δυνατότητα και να τον απολαύσομε σε αυτή τη ζωή και να τον αξιοποιήσομε στην προοπτική της άλλης. Απομένει σε εμάς η επιλογή – πρόκληση, η δυσκολότερη ίσως αυτής της ζωής. Καλή χρονιά και Ευλογημένη!

Πηγή: kirigmata.blogspot.com